

ДУХОВНОЕ СОБРАНИЕ
МУСУЛЬМАН РОССИИ

«РОСМИГРАНТ»

мигранттарды толук кандуу ыңгайлаштыруу
жана алакалаштыруу борбору

ЭМГЕК МАСЕЛЛЕРИ ЖӨНҮНДӨ ЭСКЕРТМЕ

www.rosmigrant.pf

www.rosmigrant.ru

Ыкчам байланыш телефону

8 800 550 32 03

Казакстан, Кыргызстан, Өзбекстан, Тажикстан жарандары Россия Федерациясында кантип мыйзамдуу иштей алышат?

- РФда мыйзамдуу түрдө кантип иштөө керек?
- Бул үчүн кандай документтер талап кылынат?
- Аларды кантип алууга болот?

Россия Федерациясына Казакстан жана Кыргызстандан иштөө үчүн келген жарандарга Россия Федерациясынын аймагында иштөө үчүн патенттин же башка уруксаттын кереги жок. Алар өз ишмердүүлүгүн жөн гана жумуш берүүчү менен түзүлгөн эмгек келишиминин (12 айдан ашпаган мөөнөткө түзүлгөн) негизинде жүргүзүшөт. Бирок эмгек ишмердүүлүгү үчүн Россия Федерациясынын аймагында ИНН жана СНИЛС алуу керек болот (кененирээк чечмелөө, ошондой эле бул документтердин максаты жана аларды алуу тартиби төмөндө баяндалган).

Россия Федерациясына иштегени келген Өзбекстан жана Тажикстан жарандары патент алышы керек (1-сүрөт). Ошондой эле жумуш үчүн Сизге СНИЛС (2-сүрөт) жана ИНН (3-сүрөт) алуу керек болот.

1-сүрөт. – Патент

2-сүрөт. СНИЛС

Патент деген эмне жана аны кантип алуу керек?

ПАТЕНТ – бул Россия Федерациясынын аймагында иштөөгө укук берген документ.

ПАТЕНТ ФМКБнын аймактык бөлүмү тарабынан (Федералдык миграция кызматынын башкармалыгы) чет өлкөлүккө катталган жери боюнча берилет.

Россия Федерациясында иштөө үчүн патент алууда кандай документтер зарыл?

Патент алууда Тажикстан менен Өзбекстандын жарандары үчүн төмөнкүлөр зарыл:

- Патент алуу үчүн медициналык кароодон өтүү;
- Орус тили, Россиянын тарыхы жана мыйзамдарын билүү тестинен өтүү;
- Россия Федерациясында иштеген мезгилдин ичинде ыМК полисин алуу (Ыктыярдуу медициналык камсыздандыруу (ОМС) – Келишим же полис);
- Патентке бир айлык жеке киреше (НДФЛ) салыгын төлөп берүү;
- Паспортуңузду орус тилине нотариалдык күбөлөндүрүлгөн котормосун жасоо;
- Жумушка патент алууга арыз толутуу (ФМКБдан алынган атайын белгиленген формадагы бланкта);
- Сүрөткө түшүү;
- Салык төлөөчү катары катталып, ИНН алуу;
- Манжа изинин экспертизасынан өтүү (патент берилген учурда – түздөн-түз ФМК башкармалыгында);

Ошентип, Россия Федерациясынын аймагына келген учурдан тартып 30 календардык күндөн кечиктирбестен, Тажикстандын жана Өзбекстандын жарандары

3- сүрөт. Патент

(эмгек мигранттары) ФМКБдин аймактык бөлүмүнө жумушка патент берүү жөнүндө арыз менен кайрылышы керек. Төмөнкү документтерди көрсөтүү керек:

- Патент алууга арыз, толтурулган жана кол коюлган түрүндө;
- Паспорттун орус тилине нотариалдык күбөлөндүрүлгөн котормосу;
- Чет элдик жарандын убактылуу каттоосунун көчүрмөсү, текшерүү үчүн түп нускасын көрсөтүү;
- Чек арадан өткөндө алынган чет элдик миграциялык картанын көчүрмөсү, келүү максаты – «иштөө» белгиси менен, текшерүү үчүн түп нускасын көрсөтүү;
- Маалымдамалар – өзгөчө кооптуу оорулардын жоктугу жөнүндө медициналык кароодон өтүүнүн жыйынтыгы;
- Келишимдин же өз эрки менен медициналык камсыздандыруу (ДМС) полисинин көчүрмөсү – текшерүү үчүн түп нускасын көрсөтүү;
- 30мм * 40мм түрүндөгү эки сүрөт;
- Орус тили, Россиянын тарыхы жана мыйзамдарды билүү боюнча тестирилөөдөн ийгиликтүү өткөндүгү жөнүндө күбөлүк;
- Салык төлөөчү катары катталгандыгы жөнүндө күбөлүктүн көчүрмөсү (ИНН), текшерүү үчүн түп нускасын көрсөтүү.

Документтер тапшырылган күндөн тартып 10 (он) жумушчу күндүн ичинде ФМКБ Патент берүүнү ишке ашырат.

Патент алгандан кийин жеке киреше салыгын төлөгөндүгүн тастыктаган документти – НДФЛ (квитанциянын көчүрмөсү, текшерүү үчүн түп нускасы) алуу, манжа издеринен өткөрүүдөн өтүү керек (түздөн түз ФМКБнын башкармалыгында).

Патент 1 жылга чейинки мөөнөткө берилет, патент-

ти жаңыртуу үчүн, документтерди алдын ала (жарактуу патенттин мөөнөтү аяктаганга чейин кеминде 1 ай мурун) берген шартта, дагы 1 жылга узартуу (өлкөдөн чыкпастан) укугу берилет.

ИННди кантип жана кайда алса болот?

Бул эмне үчүн керек?

ИНН жумушчулар үчүн жумуш берүүчү тарабынан жүргүзүлгөн бардык милдеттүү салык төлөмдөрүн жана чегерүүлөрдү жүзөгө ашыруу үчүн керек. Россия Федерациясынын аймагында өзүнүн эмгек ишмердүүлүгүнүн жүрүшүндө чет өлкөлүк жаран киреше (эмгек акы) алгандыктан, Россия Федерациясынын аймагындагы жеке адамдардын киреше салыгын (НДФЛ) төлөө милдеттенмеси келип чыгат. Салыкты төлөө, салык органында ИНН (салык төлөөчүнүн идентификациялык номери) менен каттоосуз, мүмкүн эмес.

ИНН алуу үчүн, паспорттун түп нускасы жана каттоосу менен аймактык салык органына – ФСКга (Федералдык салык кызматы) кайрылып, салык органы берген формага ылайык, Анкетаны толтурушуңуз керек.

Чет элдик жаран тарабынан ИНН алуу фактысы жеке жактын (чет өлкөлүк жарандын) салык органында катталгандыгы жөнүндө күбөлүк берүүсү менен тастыкталат (3-сүрөт).

СНИЛСти кантип жана кайдан алуу керек?

Бул эмне үчүн керек?

СНИЛС – орусиялык пенсиялык камсыздандыруу тутумуна кошулган учурда адамга берилүүчү өз алдынча жеке эсептин камсыздандыруу номерин билдирген аббревиатура.

Чет элдик жаранга СНИЛС алуу үчүн мамлекеттик пенсиялык камсыздандыруу тутумунда катталуу керек.

СНИЛС жумуш берүүчүгө Россия Федерациясынын Пенсиялык Фондусуна чет өлкөлүк кызматкерлер үчүн отчетторду берүү, ошондой эле пенсиялык жана камсыздандыруу төгүмдөрүн төлөө үчүн зарыл.

Өз алдынча камсыздандыруу күбөлүгүн алуу үчүн, чет элдик жаран убактылуу же туруктуу жашаган жери боюнча Пенсиялык фонддун кызматына кайрылышы керек.

СНИЛСти тариздөө үчүн үчүн паспортту, каттоо баракчасын көрсөтүп, фонд тарабынан берилген анкетаны толтуруу керек. Ошондой эле Сизден документ – Россия Федерациясында жүрүүнүн негизин (патент же эмгек келишими) көрсөтүүнү сурашы мүмкүн.

Көрсөтүлгөн СНИЛС (2-сүрөт) мамлекеттик пенсиялык камсыздандыруунун камсыздандыруу күбөлүгү чет өлкөлүк жаранга (каттоодон өткөндөн кийин – ошол эле күнү, кайрылган күнү) Пенсиялык фонддун кызматкерлери тарабынан берилет. СНИЛС чет элдик жарандын жеке өзүнө берилет.

МААНИЛУУ!

Эмгек үлгүлүк өлчөмдөрүн, ошондой эле Россия Федерациясына иштөөгө чет өлкөлүк жарандарды тартуу эрежелерин бузгандыгы үчүн, Россия Федерациясынын Административдик кодексинде (Россия Федерациясынын Административдик Укук Бузуу Кодекси) төмөнкүдөй жоопкерчилик түрлөрү каралган:

Чет өлкөлүк жаранды же жарандыгы жок адамды Россия Федерациясында иштөөгө тартуу, эгерде бул чет өлкөлүк жаран же жарандыгы жок адам иштөөгө уруксаты

же патентти жок болсо, эгерде мындай уруксат же патент федералдык мыйзамга ылайык талап кылынса, же чет өлкөлүк жаранды же жарандыгы жок адамды кесиб-би боюнча (адистиги, кызматы, эмгек ишмердүүлүгүнүн түрү) ишке тартуу, эгерде иштөөгө уруксатта же патент-те кесип (адистик, кызмат орду, эмгек ишмердигинин түрү) жөнүндө маалыматтар болсо, же ушул чет өлкөлүк жаранды же жарандыгы жок адамды иштөөгө уруксат, патент же убактылуу жашоого уруксат берилген Россия Федерациясынын аймагынын чегинен тышкары жерде чет өлкөлүк жаранды же жарандыгы жок адамды ишке тартуу административдик айып салууга алып келет:

- **жарандар үчүн** эки миңден беш миң рублга чейин;
- **кызматтагы адамдар үчүн** — жыйырма беш миңден элүү миң рублга чейин;
- **юридикалык жактар үчүн** — эки жүз элүү миңден сегиз жүз миң рублга чейин же он төрт күндөн токсон күнгө чейинки мөөнөткө иш-аракеттерди административдик токтотуу.

Патент алуу үчүн документтерди тапшыруу мөөнөтү.

Патент алуу үчүн документтерди тапшыруу мөөнөтү кандай болот?

Сиз Россияга кирген күндөн тартып 30 календардык күндүн ичинде патент алуу үчүн арыз беришиңиз керек.

Эгерде мен Россия Федерациясына киргенден бери 30 күндөн ашык убакыт өтсө, мен кантип патент алууга арыз бере алам?

Патент алуу үчүн кайрылсаңыз болот, бирок арыз берүү мөөнөтүн бузгандыгы үчүн административдик жазапул төлөөгө туура келет. Жазапулунун суммасы 10 000ден 15 000 рублга чейин.

Когда необходимо устроиться на работу после получения патента

Патент алгандан кийин канча убакыттан кийин жумушка орношушум керек?

Россия Федерациясынын мыйзамдарына ылайык, Сиз патент алгандан кийин эки айдын ичинде жумушка орношушуңуз керек. Бул убакыт аралыгында жумуш берүүчү менен иш аткаруу / кызмат көрсөтүү үчүн эмгек келишими же жарандык-укуктук келишим түзүп, анын көчүрмөсүн Миграция кызматына (Москва, Москва облусту) өткөрүп берүү керек.

Эмгек келишиминин көчүрмөсүн Миграция кызматына кантип жөнөтсө болот?

Сиз эмгек келишиминин көчүрмөсүн бере аласыз:

- жеке өзүңүз, патент берген ички иштер чөйрөсүндөгү федералдык аткаруу органынын аймактык органына барганда;
- патент берген Миграция кызматына кайтарылган билдирүү менен катталган почталык жөнөтүү аркылуу.

Эки айдын ичинде эмгек келишиминин көчүрмөсүн тапшыра албасам, эмне болот?

Мындай учурда, Сиздин патент жокко чыгарылышы мүмкүн. Патенттин жокко чыгарылышы Россия Федерациясынын аймагында эмгекке орношуу укугунан ажыратууну билдирет жана эмгек келишимин бузуу үчүн негиз болуп саналат. Жаңы патенттик өтүмө мурунку патент жокко чыгарылгандан бир жылдан кийин гана берилиши мүмкүн.

Эмгек патентти менен кайда иштесе болот?

Мен РФда иштегим келет. Мага патент керекпи?

Сиздин Россия Федерациясынын аймагында жашаган жериңизде убактылуу жашоого уруксатыңыз барбы (мындан ары - УЖУ)?

Ооба.

Сизге Россия Федерациясынын аймагында иштөө үчүн патент алуунун кажети жок, бирок эмгек ишмердүүлүгүн

УЖУ берилген аймакта гана жүргүзө аласыз.

Жок.

Россия Федерациясынын мыйзамдарына ылайык, Россия Федерациясына визасыз келип, Россияда эмгек ишмердүүлүгүн жүргүзүп жаткан ар бир чет элдик жаран жумушка патент алышы керек.

Патент алгандан кийин кайда иштесем болот?

Сиз патент алган аймакта жеке жана юридикалык жактар тартуулаган жумушка орношо аласыз.

Бир аймактан патент алып, башка аймактан жумуш тапсамчы?

Сиздин жумушуңуз боло турган аймакка жаңы патент алышыңыз керек.

Как продлевать патент на работу

Жумушка патентти кантип узартууга болот?

Патентти узартуу үчүн, анын жарактуулук мөөнөтү аяктаганга чейин кеминде 10 жумушчу күн (болжол менен 20–30 күн) мурун Ички иштер министрлигинин Миграция маселелери боюнча Башкы башкармалыгына (ММББ) (Москва, Москва обл.) кайрылып, төмөнкү документтерди тапшыруу керек:

- Патентти узартуу жөнүндө арыз;
- Өздүгүн тастыктаган документ;
- Россия Федерациясына кирүүнүн максаты катары жумушту көрсөткөн миграциялык карта;
- Кирешеге салыкты туруктуу аванс түрүндө төлөгөндүгүн тастыктаган документтер;
- Ыктыярдуу медициналык камсыздандыруу келишими (полис);
- Башкаларга коркунуч келтирүүчү оорулардын Тизмесине кирген баңгиликтин жана жугуштуу оорулардын жоктугун тастыктаган документтер;
- Орус тилин, Россиянын тарыхын жана Россиянын мыйзамдарынын негиздерин билгендигин тастыктаган документ;

- Патентти узартуу жөнүндө жумуш берүүчүнүн кайрылуусу;

- Жумушту аткаруу же кызмат көрсөтүү үчүн эмгек келишими же жарандык-укуктук келишим (кесипкөйлүк ишмердүүлүгү мамлекеттик каттоодон жана / же лицензияланууга тийиш болгон адамдар үчүн).

Мага качан мөөнөтү узартылган патент берилет?

Сиз өтүмө берилген күндөн тартып 10 жумушчу күндөн кечиктирбестен, кайрадан чыгарылган патентти же аны чыгаруудан баш тартуу жөнүндө билдирүү ала аласыз.

Патентимди канча убакытка чейин узарта алам?

Патентти 1 айдан 12 айга чейин узартсаңыз болот.

Мага патентти узартуудан баш тартылса, кайрадан узартуу үчүн документтерди тапшырсам болобу?

Патентти кайра берүүдөн баш тартылган күндөн тартып 1 жылдан кийин кайрыла аласыз.

Патентти жаңыртуу үчүн качан жана кайда кайрылуу керек?

Когда и куда я должен обратиться за переоформлением патента?

Патентти Сиз патент берген ички иштер чөйрөсүндөгү федералдык аткаруу бийлигинин аймактык органында узартсаңыз болот. Бул патент берилген күндөн тартып 12 ай өткөнгө чейин 10 жумушчу күндөн кечиктирилбестен жасалышы керек.

Москва шаарында патентти кайрадан тариздөө үчүн, «Миграция борбору» Мамлекеттик бюджеттик мекемесине (Москва шаары, Москва облусту) кайрылсаңыз болот, муну патентте көрсөтүлгөн берилген күндөн тартып 12 ай өткөнгө чейин 20 жумушчу күндөн кечиктирбестен жасоону сунуштайбыз. Себеби Миграция борборунун кызматкерлери медициналык текшерүүнүн жыйынтыгын күтүп, Россиянын Ички иштер

министрлигинин Башкы башкармалыгынын Москва шаары боюнча Миграция маселелери боюнча Башкы башкармалыгына өткөрүп берүү үчүн документтердин топтомун түзүшү керек.

Патентти кайра тариздөө үчүн канча убакыт талап кылынат?

Сизге өтүмө берилген күндөн тартып 10 иш күндөн кечиктирбестен, кайрадан чыгарылган патент же аны чыгаруудан баш тартуу жөнүндө билдирүү келет.

Кайра берилген патенттин мөөнөтү качанга чейин болот?

Патент 1 айдан 12 айга чейин узартылат.

Москва шаарында иштөө үчүн берилген патенттин Москва облусунда иштөө патентин алуу үчүн кайрадан тариздөө.

Москвада иштегенге патентим бар. Москва районунда иштөө үчүн патент алуу боюнча аны кайрадан тариздөөгө болобу?

Жок, патентти кайрадан берүү мүмкүн эмес. Москва облусунда иштөө үчүн жаңы патент алышыңыз керек.

Москва облусунда иштөө үчүн патентти кайдан алсам болот?

Патентти каттоо жана берүү Москва облусунун Бирдиктүү миграция борборунда, Москва областы, Красногорск району, Путилково а., Москва айланма жолунун (МКАД) 69 км, БП «Гринвуд», 5 жана 6 имараттар дарегинде жүргүзүлөт.

Москвада миграция каттоосу менен Москва облусунда иштөө үчүн патент алсам болобу?

Ооба, Сиз Москва облусунун Бирдиктүү миграция борборуна патент алуу үчүн, Москвадагы миграциялык каттоонуз менен кайрылсаңыз болот. Бул учурда Сиз Москва районунда гана иштей аласыз.

Патент үчүн төлөнгөн жеке киреше салыгын (НДФЛ) /авансты кайтаруу

Патенттик киреше салыгын (НДФЛ) / Аванстык төлөмдү кантип кайтарып алсам болот?

Жеке киреше салыгын (НДФЛ) / алдын ала төлөөнү кайтарып берүү үчүн, турган жериңиз боюнча аймактык салык кызматына кайрылыңыз же Россиянын Федералдык салык кызматынын байланыш борборунун акысыз номерине **8-800-222-2222** чалыңыз.

Расмий түрдө иштейсизби?

Ооба.

Жеке киреше салыгын / аванстык төлөмдү кайтарууну өзүңүз өз алдынча же жумуш берүүчү аркылуу тариздеп алгыңыз келеби?

Өз алдынча

Төлөмдү кайтарып берүү үчүн, төмөнкүдөй документтер талап кылынат:

- Кайрадан кайтаруу жөнүндө арыз;
- 3-НДФЛ салык декларациясы;
- 2-НДФЛ маалымкаты;
- Патент үчүн ай сайын аванс төлөгөндүгүн тастыктаган документтер.

Иш берүүчү аркылуу

Сиздин жумуш берүүчүңүз милдеттүү:

- Жеке киреше салыгын (НДФЛ) кайтарып берүү жөнүндө арыз толтуруп, Федералдык салык кызматына (ФСК) жөнөтүү;
- Федералдык салык кызматына тапшыруу;
- Сиздин патентти төлөө квитанцияларынын көчүрмөлөрү;
- 3-НДФЛ маалымкаты.

10 күндөн кийин, Сиздин иш берүүчүгө жеке киреше салыгын кайтарып берүү укугу жөнүндө эскертүү берилет. Анын негизинде ал Сиздин кирешеңизден киреше салыгын кармайт жана которот.

Жок.

Патент үчүн төлөнгөн жеке киреше салыгын / аванстык төлөмдү кайтарып берүү расмий жумуш менен гана мүмкүн.

Жеке киреше салыгын канча суммага кайтарып алууга болот?

Сиз жеке киреше салыгын кайтарып алууну патент боюнча ай сайын төлөгөн авансыңыздан ашпаган өлчөмдө жүргүзө аласыз. Жалпы кайтарым суммасы сиздин кирешеңизге жараша болот. Ар кайсы аймактарда аванстык төлөмдүн өлчөмү ар башка, андыктан жеке киреше салыгын кайтарып берүү ар кандай өлчөмдө жүргүзүлөт. Так сумманы Сиз жашаган жериңиздеги аймактык салык кызматына кайрылып, же Россиянын Федералдык салык кызматынын байланыш борборунун акысыз номерине чалып, **8-800-222-2222** билип алсаңыз болот.

Москвада берилген жумушка патенттин негизинде башка аймактарда иштөөгө болобу?

Я получил патент в Москве. Могу ли я устроиться на работу в другом регионе?

Жок, Россия Федерациясынын мыйзамдарына ылайык, Сиз патент берилген аймакта гана өз ишмердүүлүгүңүздү жүргүзө аласыз.

Патент Москвада берилсе, бирок мен башка аймакта жумуш тапсам, кандай кылышым керек?

Жумушка орношо турган аймакта жаңы патентке өтүнмө бериш керек.

Патент жоголсо эмне кылуу керек?

Что делать, если я потерял/иным способом утратил патент на работу на территории РФ?

Патенттин дубликатын алуу үчүн («П» зонасында) Миграция борборуна (Москва, Москва облусту) мүмкүн болушунча эртерээк кайрылуу керек.

Сиз төмөнкү документтерди көрсөтүшүңүз керек:

- Патенттин дубликатын алууга арыз;

- Паспорт же жекеликти тастыктаган башка документ;
- «Россия Федерациясына кирүү максаты» графасында «Жумуш» деп белгиленген миграциялык карта;
- Патенттин төлөнгөндүгүн тастыктаган бардык квитанциялар.

Патенттин дубликатын алууга качан кайрылышы керек?

Патент үчүн акыркы акы төлөнүүчү күн аяктаганга чейин Федералдык миграция кызматына (ФМК) кайрылышыңыз керек, антпесе аны калыбына келтирүү мүмкүн эмес – алдын ала төлөө кечиктирилгендиктен, анын аракетин автоматтык түрдө токтотулат.

Эгерде мен келишимсиз / жарандык-укуктук келишимсиз (ГПХ) иштесем, эмгек кодекси (мындан ары – ЭК) боюнча өз укуктарымды кантип коргоого болот??

Имеет ли право работодатель не заключать со мной письменный трудовой договор?

Учурда өз күчүнө ээ мыйзамдарга ылайык, ар кандай ишкана, жеке ишкер, жеке адам өз кызматкерлери менен эмгек келишимин түзүүгө милдеттүү. Эгерде эмгек мамилеси бар болсо, бирок келишим түзүлбөсө же эмгек мамилесин камтыган ГПХ келишими түзүлгөн болсо, анда Сиз сотко кайрылсаңыз болот, ал эми иш берүүчү жоопко тартылышы мүмкүн (жеке ишкерлерге жазап ул 5 миңден 10 миң рублга чейин, уюмдар үчүн – 50 миңден 100 миң рублга чейин).

Эгерде келишим түзүлбөсө, жумушчулар үчүн кандай жоопкерчилик каралган?

Жумушчулар үчүн эч кадай жоопкерчилик каралган эмес.

Эмгек келишими түзүлбөсө, иштегенимди сотто кантип далилдей алам?

Жазуу жүзүндө түзүлбөгөн келишим, эгер Сиз жумуш

берүүчүнүн же анын өкүлүнүн тапшырмасы менен жумушка орношконуңуз аныкталса, ошондой эле жумуш берүүчү жумуштун башталышы жөнүндө билип, ага тоскоолдук кылбаса, түзүлгөн деп эсептелет. Мындай учурларда келишим түзүлгөн күн Сиздин иш жүзүндө кабыл алынган күнүңүз болот.

Сотто иштин чыныгы аткарылышынан башка эч нерсени далилдөөнүн кажети жок. Жумуш берүүчү эмгек мамилесинин жоктугун далилдөөгө милдеттүү.

Күбөнүн көрсөтмөсүн, аудио жана видео жазууларды далил катары колдонсо болот.

Жумуш берүүчү эмгек келишиминде ички эмгек графигинин эрежелерин (эмгек акылар, сыйлык акылар, алмашуу, эргүү графиги ж.б.) белгилеген эмес. Бул мыйзамдуубу?

Эгерде бул жоболор ишкана тарабынан кабыл алынган жергиликтүү ченемдик укуктук актыларда жөнгө салынса, мыйзамдуу. Эгерде иш берүүчү жергиликтүү актыларды же стандарттык келишимди колдонбосо, анда бул сотко кайрылууга негиз боло алат.

Жумуш берүүчү (ЖК) бир тараптуу түрдө эмгек келишиминин шарттарын өзгөрттү (жеңилдиктер жокко чыгарылды, эмгек тартиби өзгөрүлдү, эмгек акынын өлчөмү кайра каралды). Эмне кылуу керек?

Мыйзамдар жеке ишкерлерге эмгек келишиминин шарттарын бир тараптуу өзгөртүүгө тыюу салбайт.

- Жумуш берүүчү Сиздин жумуш милдетиңерди бир тараптуу карап чыгууга укуктуу эмес;
- Эмгек акы тутумун уюштуруу жана технологиялык иштөө шарттары өзгөргөндө гана өзгөртүүгө болот.

Эгерде жогорудагы шарттар бузулган болсо, анда Сиз сотко кайрылсаңыз болот.

Бир тараптуу негизде эмгек келишимин өзгөрткөн жеке иш берүүчүнү сотко бере аламы?

Жок, жеке ишкерлер болуп эсептелбеген жеке адамдар келишимди себепсиз эле өзгөртүүгө укуктуу. Мындай аракеттерди сот аркылуу чечүү мүмкүн эмес.

Жеке ишкердин ишмердүүлүгү токтотулгандыгынын негизинде мени жумуштан кетиришти, бирок жеке ишкер ишин улантууда. Мен аны сотко бере аламбы?

Жеке ишкер ишмердүүлүгүн токтоткондон кийин бардык кызматкерлерди жумуштан кетире алат. Эгерде жеке ишкер өзүнүн ишин токтоткон көрүнүштү гана жаратса, анда эмгек келишимин бузуу сот тартибинде талашылышы мүмкүн.

Иштин токтотулгандыгы төмөнкүлөр менен тастыкталат:

- Соода түйүндөрүнүн жабылуусу;
- Өндүрүш ишмердүүлүгүнүн жоюлушу;
- Ишмердүүлүктүн айрым түрлөрүнө лицензияны узартуудан баш тартылышы ж.б.

Жеке ишкерди / чакан ишкананы / жеке адамды кантип сотко берүү мүмкүн?

Мындай жумуш берүүчүлөргө дооматтар Сиз уккан же укугуңуздун бузулгандыгы жөнүндө билген күндөн тартып 3 айдын ичинде берилиши мүмкүн:

- Сиздин жашаган жериңиз боюнча жалпы юрисдикциядагы сотко;
- жумуш берүүчүнүн жайгашкан жери боюнча;
- эмгек келишими аткарылган жеринде (эгер келишимде аткарыла турган жер көрсөтүлгөн болсо).

Иш берүүчүдөн эмгек акыны өндүрүү боюнча доолор боюнча сотко кайрылуу мөөнөтү 1 жыл.

Арыз берүүнүн акыркы мөөнөтүн өткөрүп жиберсем эмне болот?

Белгиленген мөөнөттү жүйөлүү себеп менен өткөрүп жибердиңизби (оору, табигый кырсык, жакын туугандарга кам көрүү, иш сапар, туура эмес сотко коюлган доо менен адашып кайрылуу ж.б.)?

Ооба.

Доо арызды берүү мөөнөттөрүн калыбына келтирүү мүмкүн.

Жок.

Доо арыз берүү мөөнөтүн калыбына келтирүү мүмкүн эмес.

Кайсы чет элдик жаран Россияда жеке ишкерлик менен алектене алат?

Мен башка мамлекеттин жаранымын. Жеке ишкер катары катталсам болобу?

Сиз кайсы мамлекеттен келдиңиз?

Армения, Беларусь, Казахстан, Кыргызстан

– Жеке ишкер катары катталсаңыз болот.

Башка мамлекеттерден

– Жеке ишкер катары каттала албайсыз.

Катталуу үчүн эмне керек?

Каттоо акысыз жана «Менин салыгым» тиркемеси аркылуу жүргүзүлөт. Каттоодон өтүү үчүн Сизге ИНН керек жана Федералдык салык кызматынын сайтындагы салык төлөөчүнүн жеке эсебине кирүү мүмкүнчүлүгү керек.

Тартип төмөнкүдөй:

- Салык кызматына кайрылып, Россиянын ИННин тариздеп, жеке кабинетинизге кирүү мүмкүнчүлүгүн алыңыз;
- Телефонго «Менин салыгым» тиркемесин жүктөп алыңыз;
- Салык төлөөчүнүн жеке эсебинен логинди жана паролду колдонуп, арызга катталыңыз.

Каттоо дароо жүргүзүлөт.

Жеке ишкер катары мен кандай салыктарды төлөшүм керек?

Учурдагы мыйзамдарга ылайык, Россия Федерациясында өз алдынча иштегендер кесиптик кирешесине салык төлөшөт (мындан ары – ККС):

- 4% – эгерде алар жеке адамдарга кызмат көрсөтүшсө;

• 6% – эгерде алар юридикалык жактарга кызмат көрсөтүшсө.

Каттоодо Сиз 10 000 рубль өлчөмүндө салыктык жеңилдиктерди аласыз, ал акырындык менен сарпталат: адегенде жеңилдетилген тарифтер менен төлөйсүз: жеке жактарга кызмат көрсөтүү үчүн 3% жана юридикалык жактар үчүн 4%, ал эми чегерүү бүткөндөн кийин, стандарттык чен боюнча төлөөгө өтөсүз.

Жеке ишкер катары кайсы тармакта иштесем болот?

Төмөнкүлөрдөн тышкары ар кандай иш-аракеттерди жасай аласыз:

- Акциздик товарларды сатуу (алкоголь, тамеки ж.б.);
- Товарларды кайра сатуу (Сиз жеке муктаждыктарыңыз үчүн пайдаланган товарлардан тышкары);
- Пайдалуу кендерди казып алуу жана сатуу;
- Үчүнчү жактын кызыкчылыгы үчүн комиссиялык келишим же агенттик келишим боюнча иштөө;
- Төлөмдөрдү кабыл алуу менен байланышкан товарларды үчүнчү жактардын кызыкчылыгы үчүн жеткирүү (текшерүү-кассалык машиналарды колдонуудан тышкары).

Башка уюмдар:

- Жеке ишкердүүлүк жылына 2,4 миллион рублдан ашкан кирешеге жайылтылбайт;
- Кызматкерлерди жалдоо менен байланышкан ишмердүүлүккө карата колдонулбайт;
- Жумушка орношууда алынган киреше боюнча жеке ишмердүүлүк салыгын төлөй албайсыз, Сиз иштеген же жалданган компания же жеке ишкер менен кызматташууга болбойт (эмгек келишими бузулган учурдан тартып, кызматташтык башталганга чейин кеминде 2 жыл өтүшү керек).

Жеке ишкер отчет тапшырып, кассасы болушу керекпи?

Жок, отчет берилбейт жана кассанын кереги жок.

Мен жеке ишкер катары пенсиялык төгүмдөрдү төлөөгө милдеттүүмүнбү?

Жок, алар милдеттүү эмес, бирок жеке ишкерлер үчүн ыктыярдуу камсыздандыруу тутуму бар.

Жумушсуздук боюнча жөлөкпулду жана аймактык компенсацияны алууга мүмкүнбү / кантип алууга болот?

Мен чет мамлекеттин жумушсуз жаранымын. Жумушсуздук боюнча жөлөкпулду кантип алсам болот?

Жумушка орноштуруу кызматында каттоодо турсаңызбы?

Ооба.

Сиз Россия Федерациясында жашап туруу укугу (мындан ары ЖТУ) негизинде жашайсызбы?

Ооба.

Жумушсуздук боюнча жөлөкпул алуу үчүн кайрылууда, ФМС жашап туруу укугун жана Россия Федерациясында мыйзамдуу болуу укугунузду жокко чыгарууга укуктуу. ФЗ–115 Федералдык мыйзамына ылайык, эгерде Сиз үй-бүлөңүздү жашаган аймакта жашоо минимумунан төмөн эмес деңгээлде камсыз кыла албасаңыз, анда ФМСтин органдары жашап туруу укугу жөнүндө мурун берилген документти жокко чыгарууга укуктуу.

Сиз Россия Федерациясында жашап туруу укугунун (мындан ары ЖТУ) негизинде жашайсызбы?

Жок.

Сиз Россия Федерациясында Убактылуу жашоо уруксатынын (мындан ары – УЖУ) негизинде жашайсызбы?

Ооба.

Жумушсуздук боюнча жөлөкпулду каттоо убактылуу жашоо уруксатын узартуу мүмкүнчүлүгүн жокко чыгарат. ФЗ–115 Федералдык мыйзамына ылайык, ФМС

убактылуу жашоо уруксаты берилгенден кийин бир жыл иштебегениңиз жана кирешеңиз үй-бүлөнү жашоо минимумунун деңгээлинде камсыз кылбаган шартта, мурун берилген убактылуу жашоо уруксатын жокко чыгарат.

Жок.

Сиз жумушсуздук боюнча жөлөкпул алууга укуктуусуз. Анын өлчөмү акыркы 3 айдагы иштеген орточо айлык кирешесинин пайызы менен белгиленет.

Эгер Сизде иш тажрыйбасы жана стажыңыз жок болсо, анда Сизге айына 850 рубль өлчөмүндө минималдуу жөлөкпул дайындалат.

2020-жылы жумушсуздук боюнча жөлөкпулдун максималдуу суммасы – айына 4900 рубль.

Сиз жумушка орноштуруу кызматында каттоодо турасызбы?

Жок.

Жумушсуздук боюнча жөлөкпул дайындоо үчүн, Калкты иш менен камсыз кылуу борборуна катталуу керек.

Аймактык компенсацияны ала аламбы?

Аймактык компенсациялык төлөм 2020-жылдын 1-апрелинен 2020-жылдын 30-сентябрына чейин төлөнгөн.

Калкты иш менен камсыз кылуу борборуна (мындан ары КИКК) кантип катталсам болот?

Сиз:

- Эмгекке жарамдуу деп таанылгансыз;
- Жумуш берүүчү менен эмгек китепчеңиздеги жазуунун негизинде жарактуу эмгек мамилелериңиз жок;
- Жеке ишкер катары ЕҒРде (РОсреестр) катталган эмессизби?

Ооба.

Сиз Калкты иш менен камсыз кылуу борборунда катталсаңыз болот. Бул үчүн жашаган жери боюнча Калкты иш менен камсыз кылуу кызматынын аймактык бөлүмүнө төмөнкү иш кагаздар менен кайрылышыңыз керек:

- чет элдик жарандын паспорту;
- УЖУ же ЖТУ;
- эмгек китепчеси;
- Милдеттүү пенсиялык камсыздандыруу тутумунда каттоону тастыктаган (эгер бар болсо) СНИЛС;
- орто билими жөнүндө күбөлүк;
- атайын орто / техникалык / жогорку билим жөнүндө диплом.

Чет тилинде түзүлгөн бардык документтер орус тилине которулушу керек.

Жок.

Бул талаптар Калкты иш менен камсыз кылуу борборунда катталуу үчүн милдеттүү болуп саналат.

Качан жумушсуз катары каттоого тура алам?

Сиз Калкты иш менен камсыз кылуу борборуна кайрылган күнү жумушсуз катары катталасыз. Реестрде жүргөндө, жумуш издөө жана окутуу кызматынын тейлөөлөрүн пайдалана аласыз.

Мен катталгандан кийин эмне болот?

Билим берүү, тажрыйба, кесипкөйлүк адистикке ылайык Калкты иш менен камсыз кылуу борбору Сиз үчүн бош орундарды тандайт, андан кийин Сизге жазуу жүзүндө маектешүүгө жолдомо берет. Эгерде потенциалдуу жумуш берүүчү менен сүйлөшүүлөр ийгиликтүү болсо, анда Сиз жумушка орношо аласыз (эмгек келишимин түзөсүз), андан кийин сиз Калкты иш менен камсыз кылуу борборунун реестринен автоматтык түрдө чыгарыласыз.

Эгерде Сизде жашап туруу укугу жана убактылуу жашоого уруксат болбосо, анда жумушсуздук боюнча жөлөкпул алуу үчүн кайрылсаңыз болот.

Эмгек маселелерин жөнгө салган мыйзамдар

Жумушка орношууда чет элдик жаранга: улуттук па-спорт, СНИЛС, эмгек китепчеси же ЭИЖМ (эмгек иш-мердүүлүгү жөнүндө маалымат) керек.

Эмгек китепчеси жок чет өлкөлүк жаран эмгек китеп-чесин анын талабы боюнча тариздеп алышы керек. СНИЛС жогорку кесипкөй адамдардан башкасынын баарына керек. Эгерде СНИЛС жок болсо, анда чет өл-көлүк жаранды Россиянын пенсиондук фондунда катто-одон өткөрүү талап кылынат (Россия Федерациясынын Эмгек кодексинин 65-беренеси).

Визасыз чет өлкөлүктөр патентке ээ болушу жана аны көрсөтүшү керек. Убактылуу жашап турууга уруксаты же жашап туруу укугу бар чет өлкөлүктөр, ошондой эле Беларуссиянын, Казакстандын, Кыргызстандын жана Армениянын жарандары үчүн керек эмес. Жогорку ке-сипкөй же виза менен чет өлкөлүктөр үчүн патенттин ордуна иштөөгө уруксат тариздөө керек.

Өз эрки менен медициналык камсыздандыруу (ДМС) по-лиси Беларуссиянын жарандарынан жана убактылуу жа-шоого уруксаты бар же жашап туруу укугу бар чет өлкөлүк-төрдөн тышкары бардык адамдарда болушу керек (Россия Федерациясынын Эмгек кодексинин 327.3-беренеси).

3 жумушчу күндөн кечиктирбестен, Ички иштер ми-нистрлигине эмгек келишими түзүлгөндүгү жөнүндө билдирүү жөнөтүү керек. Аны толтурганда, Сизге мигра-циялык карта жана чет өлкөлүктүн келгендиги жөнүндө билдирүүнүн ажыратылуучу бөлүгү керек болот. Чет эл-дик жаран ишке орношууда, Россия Федерациясынын Эмгек кодексинин 65 жана 327.3-беренелерине ылай-ык, жумуш берүүчүгө, атап айтканда, төмөнкү документ-терди көрсөтүшү керек:

1) паспорт же башка инсандыгын ырастоочу документ

(Россия Федерациясынын Эмгек кодексинин 65-берене-синин 1-бөлүгүнүн 2-пункту);

2) эмгек келишими биринчи жолу түзүлгөн учурду ко-шпогондо, эмгек китепчеси жана (же) эмгек ишмердүүлү-гү жөнүндө маалымат (Россия Федерациясынын Эмгек кодексинин 65-беренесинин 1-бөлүгү, 66.1-беренеси, абз. 3).

Мындай учурда жумуш берүүчү эмгек китепчесин түзөт. Россия Федерациясынын Эмгек кодексине, башка федералдык мыйзамдарга ылайык (РФ Эмгек кодекси-нин 65-беренесинин 4-бөлүгү) расмий түрдө тариздел-беген учурлар өзгөчө учур болуп саналат;

3) жеке (персоналдаштырылган) бухгалтердик эсеп тутумунда катталгандыгын тастыктаган документ, анын ичинде электрондук документ түрүндө (Россия Федера-циясынын Эмгек кодексинин 65-беренесинин 1-бөлүгү, абз. 4, айрым учурларды кошпогондо);

4) аскердик документтер – федералдык мыйзамдарда, Россия Федерациясынын эл аралык келишимдеринде, Россия Федерациясынын Президентинин жарлыкта-рында, Россия Федерациясынын Өкмөтүнүн токтомдо-рунда белгиленген учурларда гана (Россия Федерация-сынын Эмгек кодексинин 327.3-беренесинин 3-бөлүгү);

5) билими жана (же) адистиги же атайын билимдин болушу жөнүндө документ – жумушка орношууда атай-ын билимди же атайын даярдоону талап кылган (Россия Федерациясынын Эмгек кодексинин 65-беренесинин 1-бөлүгү, абз. 6);

6) соттуулуктун бар экендиги (жоктугу) жана (же) жазык куугунтугу фактысы же актоо негиздери боюнча жазык куугунтугу токтотулгандыгы жөнүндө маалымат. Мын-дай күбөлүк жумушка орношкондо берилет, Россия Фе-дерациясынын Эмгек кодексине ылайык, башка феде-ралдык мыйзамдарда соттуулугу бар же болгон, болгон

же кылмыш жоопкерчилигине тартылган же тартылбаган (Россия Федерациясынын Эмгек кодексинин 65-беренесинин 1-бөлүгү, абз.7) адамдарды жумушка кабыл алууга тыюу салынат.

7) Россия Федерациясынын аймагында жарактуу ыктыярдуу медициналык камсыздандыруу келишими (полиси). Бул Россия Федерациясында убактылуу жүргөн чет өлкөлүк жарандарды жумушка алууда милдеттүү.

Бул документти көрсөтүү талап кылынбайт, эгерде иш берүүчү медициналык уюм менен чет өлкөлүк жумушчуга акы төлөнүүчү медициналык кызмат көрсөтүү жөнүндө келишим түзсө, ошондой эле Россия Федерациясынын федералдык мыйзамдарында же эл аралык келишимдеринде каралган башка учурларда. Бул Россия Федерациясынын Эмгек кодексинин 327.3-беренесинин 1-бөлүгүнүн 2-абзацында, № 115-ФЗ Мыйзамынын 13-беренесинин 10-пунктунда каралган.

Россиянын Эмгек министрлигинин маалыматы боюнча, эмгек келишимин түзүүдө чет өлкөлүк жаран тарабынан берилген ыктыярдуу медициналык камсыздандыруу полисинин колдонуу мөөнөтү, жок дегенде, эмгек келишиминин мөөнөтү менен дал болушу керек (2016-жылдын 26-сентябрындагы № 16-4 / В-465 Каты). Ошол эле учурда, Катта, мисалы, чет өлкөлүк жаран менен белгисиз мөөнөткө эмгек келишими түзүлүп, ал эми полисинин мөөнөтү өтүп кетсе, эмне кылуу керектиги белгисиз. Ушундай кырдаалда, Россиянын Эмгек министрлигине кошумча түшүндүрмөлөрдү алуу үчүн кайрылууну сунуштайбыз;

8) иштөөгө уруксат же патент (Россия Федерациясынын федералдык мыйзамдарында же эл аралык келишимдеринде белгиленген учурларды кошпогондо) – Россия Федерациясында убактылуу жүргөн чет өлкөлүк жаранды жумушка алууда (Россия Федерациясынын

Эмгек кодексинин 327.3-беренесинин 1-бөлүгү, абз. 3).

Жумушка уруксат эмгек келишимин түзгөндөн кийин берилиши мүмкүн, эгерде ал ушул уруксат берилген документтердин тизмесине киргизилген болсо (Россия Федерациясынын Эмгек кодексинин 327.3-беренесинин 2-бөлүгү). Мындай кырдаал, мисалы, жогорку кесипкөй адиске иштөөгө уруксат берген учурда болот (№ 115-ФЗ Мыйзамынын 13.2-беренесинин 6-пунктунун 2-пунктчасы). Бул учурда, эмгек келишими жумушка уруксат алган күндөн эрте эмес күчүнө кирет (Россия Федерациясынын Эмгек кодексинин 327.3-беренесинин 2-бөлүгү);

9) Россия Федерациясында убактылуу жашоого уруксат – Россия Федерациясында убактылуу жашаган чет өлкөлүк жаранды жумушка алууда Россия Федерациясынын федералдык мыйзамдарында же эл аралык келишимдеринде өзгөчө учурлар каралышы мүмкүн (Россия Федерациясынын Эмгек кодексинин 327.3-беренесинин 1-бөлүгү, абз. 4);

10) жашап туруу укугу – Россия Федерациясында туруктуу жашаган чет өлкөлүк жаранды жумушка орноштурууда. Өзгөчө учурлар Россия Федерациясынын федералдык мыйзамдары же эл аралык келишимдери менен белгилениши мүмкүн (Россия Федерациясынын Эмгек кодексинин 327.3-беренесинин 1-бөлүгү, абз. 5).

Айрым учурларда иштин өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен, Россия Федерациясынын Эмгек кодекси, башка федералдык мыйзамдар, Россия Федерациясынын Президентинин жарлыктары жана Россия Федерациясынын Өкмөтүнүн токтомдору менен эмгек келишимин түзүүдө кошумча документтерди тапшыруу керек (Россия Федерациясынын Эмгек кодексинин 65-беренесинин 2-бөлүгү), мисалы, жарым-жартылай жумушка орношкондо негизги иш ордунун мүнөзү жана эмгек шарттары жөнүндө маалымкат, эгерде ал зыяндуу жана (же) кооптуу эмгек

шарттары (Россия Федерациясынын Эмгек кодексинин 283-беренеси) менен байланышкан болсо .

Эгерде чет өлкөлүк жаран катышкан кесиптик ишмердүүлүк атайын билимди, атайын даярдыкты талап кылса, анда чет өлкөлүк адам билими жана (же) адистиги же атайын билими жөнүндө документтерин көрсөтүшү керек (Россия Федерациясынын Эмгек кодексинин 327.3-беренесинин 1-б. абз. 1., 327.1-беренесинин 1-б., 65-беренесинин 1-б., абз. 6)

Эгерде көрсөтүлгөн жаран чет мамлекетте билимин жана (же) адистигин алган болсо, анда көрсөтүлгөн документтерди кабыл алууда төмөнкүлөр эске алынышы керек.

Чет элдик билим берүү жана (же) чет өлкөлүк адистик Россиянын Федерациясында расмий түрдө таанылышы керек, бул 2012-жылдын 29-декабрындагы № 273-ФЗ Федералдык мыйзамынын (мындан ары – № 273-ФЗ Мыйзамы) 107-беренесинин 2-бөлүгүнөн келип чыгат.

Россия Федерациясында таанылган чет өлкөлүк билим берүү жана (же) чет өлкөлүк адистик жөнүндө документтер, эгерде Россия Федерациясынын эл аралык келишиминде (№ 273-ФЗ Мыйзамынын 107-беренесинин 13-бөлүгү) башкача каралбаса, Россия Федерациясынын мыйзамдарында белгиленген тартипте легалдаштырылышы жана орус тилине которулушу керек.

Патент – бул Россия Федерациясына визаны талап кылбаган тартипте келген чет өлкөлүк жарандын (чет өлкөлүк жарандардын айрым категорияларын кошпогондо) Россия Федерациясынын субъектинин аймагында эмгек ишин убактылуу жүргүзүү укугун тастыктаган документ (25.07.2002 № 115–ФЗ Мыйзамынын 2-беренеси).

Чет элдик жарандардын төмөнкү категориялары патент алышпайт:

- Россия Федерациясынын аймагында визасыз негиз-

де жүргөн жогорку кесипкөй адистер жана алардын үй-бүлө мүчөлөрү. Мындай жарандар иштөөгө уруксаттын негизинде иштешет (№ 115–ФЗ Мыйзамынын 5-беренесинин 1-пункту, 13.2-беренесинин 12-пункту);

- Россия Федерациясына виза талап кылбаган тартипте келген, 01.01.2015 чейин иштөөгө уруксаты бар чет өлкөлүктөр. Мындай уруксат мөөнөтү аяктаганга же жокко чыгарылганга чейин күчүндө болот (№ 115–ФЗ Мыйзамынын 13.3-беренесинин 1-пункту; 24.11.2014-ж. № 357–ФЗ Мыйзамынын 6-беренесинин 1-бөлүгү);

- Евразия экономикалык бирлигине мүчө мамлекеттерден (Армения Республикасы, Беларусь Республикасы, Казакстан Республикасы, Кыргыз Республикасы) эмгек ишмердүүлүгүнө катышкан жарандар (Евразия экономикалык бирлиги жөнүндө келишимдин 97-беренесинин 1-пункту, Астана шаарында 2014-жылдын 29-майында кол коюлган);

- мыйзамда белгиленген башка чет өлкөлүк жарандардын категориялары (№ 115–ФЗ Мыйзамынын 13-беренесинин 4-пункту, 13.7-берене).

Россия Федерациясынын субъектисинин аймагында убактылуу иштөө максатында Россия Федерациясына келген чет өлкөлүк жаран Россия Федерациясына кирген күндөн тартып 30 календардык күндүн ичинде патент алуу үчүн ушул чөйрөдөгү ички иштер (Россиянын Ички иштер министрлиги, мындан ары ыйгарым укуктуу орган) тармагындагы ыйгарым укуктуу органга кайрылышы керек (№ 115–ФЗ Мыйзамынын 13.3-беренесинин 2-пункту; 2016-жылдын 21-декабрындагы Россия Федерациясынын Президенттин № 699 Жарлыгы менен бекитилген Эрежелердин 1-пункту, 49-пункту, 11-пункту).

Эгерде чет өлкөлүк жаран Россия Федерациясынын бир субъектинин аймагында патент алган болсо, анда Россия Федерациясынын башка субъектилеринин ай-

магында эмгек ишмердүүлүгүн жүргүзүү үчүн, ал патент алуу боюнча өзүнүн эмгек ишмердүүлүгүн жүргүзө турган аймактын Россия Федерациясынын аймагында ыйгарым укуктуу органына кайрылышы керек.

Мындай учурда, 30 күндүк мөөнөт эске алынбайт. Башка региондо берилген патенттин жарактуулук мөөнөтү алгач берилген документтин колдонулу мөөнөтүнөн ашпашы керек (№ 115-ФЗ Мыйзамынын 13.3-беренесинин 16-пункту, 21-пункту, абз. 3).

Патент бир айдан 12 айга чейинки мөөнөткө берилет. Бул мөөнөт бир айлык мөөнөткө бир нече жолу узартылышы мүмкүн. Ошол эле учурда, патенттин колдонулушунун жалпы мөөнөтү, узартууну эске алуу менен, ал берилген күндөн тартып 12 айдан ашпашы керек (№ 115-ФЗ Мыйзамынын 13.3-беренесинин 5-пункту).

1- кадам. Арызыңызды жана документтердин топтомун ыйгарым укуктуу органга тапшырыңыз.

Арыз жеке өзү же Россия Федерациясынын субъектиси ыйгарым укук берген уюм аркылуу берилет. Ал электрондук каражаттар аркылуу же кол менен окула турган басма тамгалар менен, кара, көк же кызгылт сыя менен, оңдоолорсуз, боелорсуз жана расмий эмес кыскартууларсыз толтурулат. Арыздын жогорку бурчуна, арыз берген күнү анын жашына туура келген, өтүнмө ээсинин 30x40 мм өлчөмүндөгү кара-ак же түстүү сүрөтү чапталат. Сүрөт ошондой эле башка белгиленген талаптарга жооп бериши керек (№ 115-ФЗ Мыйзамынын 13.3-беренесинин 2-пункту; Россиянын Ички иштер министрлигинин 05.10.2020 № 695 Буйругу менен бекитилген Административдик Регламенттин 27.1.1-пункттары, 27.1-пункту, 30, 31-пункттары).

Арыздын бланктарын Миграция департаментинен алууга болот, ошондой эле Россиянын Ички иштер министрлигинин жана анын аймактык органдарынын Интер-

неттеги расмий веб-сайтынан көчүрүп же басып чыгарса болот (Административдик Регламенттин 29-пункту).

Арызга төмөнкү документтер тиркелет (№ 115-ФЗ Мыйзамынын 13.3-беренесинин 2, 29-пункттары; Административдик Регламенттин 27, 34-пункттары):

1) чет өлкөлүк жарандын инсандыгын күбөлөндүргөн жана Россия Федерациясы тарабынан ушул мүнөздө таанылган документ, анын колдонулушу арыз берилген күндөн тартып бир жылдан эрте аяктабайт;

2) чет өлкөлүк жарандын иштеген мезгилинде Россия Федерациясынын аймагында колдонулган ыктыярдуу медициналык камсыздандыруу келишими же чет өлкөлүк жаран иштөөнү максат кылган жерде – Россия Федерациясынын аймагында жайгашкан медициналык уюм менен түзүлгөн акы төлөнүүчү медициналык кызматтарды көрсөтүү жөнүндө келишим;

3) адамдын денесинде баңги каражаттарынын, психотроптук заттардын жана алардын метаболиттеринин, ошондой эле башкалар үчүн кооптуу болгон жана тийиштүү Тизмеде каралган жугуштуу ооруларды химиялык жана токсикологиялык изилдөөлөрдү камтыган медициналык текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча чет өлкөлүк жаранда баңгиликтин жоктугун тастыктаган документтер, ошондой эле чет өлкөлүк жаранда адамдын иммунитет жетишсиздик вирусунан (ВИЧ-инфекциядан) улам эч кандай оору жок экендигин тастыктаган тастыктама. Бул документтер, эгерде Россия Федерациясынын эл аралык келишиминде же федералдык мыйзамда башкача каралбаса, Россия Федерациясынын аймагында жайгашкан медициналык уюмдар тарабынан берилет.

Москва шаары үчүн Медициналык кароону өткөрүү тартиби жана ВИЧ-инфекциясы жок экендиги жөнүндө маалымкаттын формасы Москва шаарынын Саламаттыкты сактоо департаментинин 2015-жылдын 31-дека-

брындагы № 1145 буйругу менен бекитилген;

34) орус тилин, Россиянын тарыхын жана орус мыйзамдарынын негиздерин билгендигин тастыктаган төмөнкү документтердин бири:

- орус тилин, Россиянын тарыхын жана Россиянын мыйзамдарынын негиздерин билүү күбөлүгү;

- 1991-жылдын 1-сентябрына чейин, СССРдин курамына кирген мамлекеттин аймагындагы билим берүү мекемеси тарабынан берилген билим берүү боюнча мамлекеттик (жалпы жалпы билим берүүдөн төмөн эмес деңгээлде) үлгүдөгү документ;

- Россия Федерациясынын аймагында 01.09.1991-жылдан бери мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан ийгиликтүү өткөн адамдарга берилген билим жана (же) адистик жөнүндө документ;

- орус тилин билүү деңгээли боюнча экзаменден өткөндүгүн, Россия Федерациясынын мыйзамдарынын тарыхын жана негиздерин билгендигин тастыктаган документ.

Россия Федерациясынын башка субъектинде иштөөгө патент алуу үчүн, чет элдик жаран ошол эле документтерди тапшырат, орус тилин билгендигин, Россиянын тарыхын жана Россиянын мыйзамдарынын негиздерин билгендигин тастыктаган документти кошпогондо (Административдик Регламенттин 27.2-пункту).

Көңүл буруңдар! Патент алууга арыз берүү мөөнөтүн бузгандыгы үчүн, чет өлкөлүк жаранга административдик жоопкерчилик 10 000ден 15 000 рублга чейинки өлчөмдө жазапул салынышы мүмкүн (Россия Федерациясынын Административдик кодексинин 18.20-беренеси).

Эгерде документтер чет тилинде, орус тилиндеги жазууларды кайталабастан түзүлгөн болсо, анда орус тилине котормосу тиркелиши керек. Котормонун тууралыгы же котормочунун колунун аныктыгы нотариус

тарабынан күбөлөндүрүлүшү керек (Административдик Регламенттин 33-пункту).

Ыйгарым укуктуу уюм аркылуу документтерди тапшырууда анын өкүлү ошондой эле өзүнүн ыйгарым укуктарын тастыктаган документтерди да тапшырат (Административдик Регламенттин 28-пункту).

Сиз дагы тапшыра аласыз (бирок милдеттүү эмес) (Административдик Эрежелердин 36-пункту):

- Сизди жашаган жериңизге каттоону күбөлөндүргөн документтер;

- Россия Федерациясына баруунун максаты катары жумуш белгиленген жана ыйгарым укуктуу органдын белгиси көрсөтүлгөн миграциялык карта;

- патенттин колдонулуу мезгилине (эгерде алынган болсо) же мурда берилген патенттин (Россия Федерациясынын башка субъектинин аймагындагы ишмердүүлүгүн жүргүзүү үчүн патент алган учурда) колдонуу мөөнөтүнө туруктуу аванс түрүндө жеке киреше салыгын (НДФЛ) төлөгөндүгүн тастыктаган документтер;

- Россия Федерациясына кирген күндөн баштап патент алууга өтүнмө берүүнүн 30 күндүк мөөнөтү бузулган учурда, патентке өтүнмө берүү мөөнөтүн бузгандыгы үчүн жазапул төлөнгөндүгүн тастыктаган документ.

2-кадам. Патент алыңыз

Патент чет өлкөлүк жаранга андан өтүнмө кабыл алынган күндөн тартып 10 жумушчу күндүн ичинде берилет (№ 115-ФЗ Мыйзамынын 13.3-беренесинин 4-пункту, абз. 2; Административдик Регламенттин 22-пункту).

- анын инсандыгын тастыктаган жана Россия Федерациясы тарабынан ушул мүнөздө таанылган документ;

- РФнын Салык кодексинин 227.1-беренесинде белгиленген тартипте туруктуу аванс түрүндө жеке киреше салыгын төлөгөндүгүн тастыктаган, патенттин иштөө мөөнөтүнө, документ. Т ө л ө м документинде т ө л ө мд

Миграция мыйзамын бузгандыгы үчүн административдик жоопкерчилик

ү н аталышы төмөнкүдөй к ө р с ө т ү л ү г ө тийиш: « Белгиленген аванс төлөмү т ү р ү н д ө жеке адамдардын кирешелерине салык».

Патент берилгенде, чет өлкөлүк жаранды сүрөткө тартуу жана манжа изин каттоо жүргүзүлөт. Эгерде техникалык жактан мүмкүн болсо, чет өлкөлүк жарандар реалдуу убакыт режиминде манжа издери менен текшерилет, эгерде алар маалымат базасында бар болгон жана патентти же анын дубликатын каттоодо мурда алынган манжа издерине дал келсе, анда бул адамдарга карата милдеттүү түрдө мамлекеттик манжа изин каттоо жүргүзүлбөйт (№ 115–ФЗ Мыйзамынын 13-беренесинин 4.6-пункту; Административдик регламенттин 112-пункту).

Патент алуу үчүн чет элдик жаран патент берүү рестрине жеке өзү кол коет (Административдик Регламенттин 114-пункту).

Патент берүүдөн баш тарткан учурда, ыйгарым укуктуу орган өтүнмө кабыл алынган күндөн тартып 10 жумушчу күндүн ичинде (жеке өзү же келип түшкөндүгүн билдирип, почта аркылуу) бул жөнүндө чет элдикке билдирүү берет. Бул учурда патент алуу үчүн баш тарткан күндөн тартып бир жылдан эрте эмес кайрылууга болот (№ 115–ФЗ Мыйзамынын 13-беренесинин 4-пункту, 24-пункту, абз. 2; Административдик Регламенттин 116-пункту).

3-кадам. Иш берүүчү менен түзүлгөн келишимдин көчүрмөсүн ыйгарым укуктуу органга тапшыруу

Патент алган күндөн тартып эки айлык мөөнөттө чет элдик жаран патент берген ыйгарым укуктуу органга эмгек келишимин же кызмат көрсөтүү үчүн жарандык-укуктук келишимдин көчүрмөсүн берүүгө милдеттүү. Документтерди өз колу менен тапшырса болот же келип түшкөндүгүн тастыктаган тапшырык почтасы аркылуу жөнөтсө болот (№ 115–ФЗ Мыйзамынын 13.3-беренесинин 7-пункту).

Чет өлкөлүк жарандарды жумушка тартууда жумуш берүүчү (кызмат көрсөтүүчү) же тапшырыкчы тарабынан Россия Федерациясынын миграциялык мыйзамдарын сактоого милдеттүү талаптар таблицанда келтирилген, анда чет өлкөлүк жарандарды жумушка тартууга байланыштуу административдик укук бузуулардын түрлөрү жана ушул мыйзам бузуулар болгон учурларда, колдонулган жаза чаралары келтирилген.

Бузуулар	Жоопкерчиликке тартылган адам	Жоопкерчилик чаралары	Ченем
Россияда чет өлкөлүктөрдүн келүү, жашоо, бир жерден экинчи жерге көчүү, же жашаган жерин өзгөртүү жана андан чыгып кетүү укугуна документтерди тариздөө	Кызматтагы адам	Жазапул от 40 миңден 50 миң. руб.	18.9-беренесинин 1-бөлүгү, РФнын Административдик укук бузууларкодексинин 18.1-беренесине
	Юридикалык тарап	Жазапул 400 миңден 500 миң. руб.	
	Жеке ишкер		

<i>Бузуулар</i>	<i>Жоопкерчиликке тартылган адам</i>	<i>Жоопкерчилик чаралары</i>	<i>Ченем</i>
Чет элдиктердин Россияда жүргүзгөн иш-аракеттерине жараша алардын өлкөгө кирүү же шайкеш келүү мөөнөтү аяктагандан кийин өз убагында кетүү максаттарына (16.01.2019) ылайык, чакырылган тараптын чет элдиктердин Россияда болуу (жашап туруу)	Жаран	Жазапул 2 миңден 4 миң руб.	РФнын Административдик кодексинин 18.9-беренесинин 2-бөлүгү, РФнын Административдик укук бузуулар кодексинин 18.1-беренесине эскертүү
	Кызматтагы адам	Жазапул 45 миңден 50 миң руб.	
	Юридикалык тарап	Жазапул 400 миңден 500 миң руб.	
	Жеке ишкер		
Миграциялык каттоону жүзөгө ашырууга байланыштуу милдеттенмелерди аткаруу, эгерде бул аракеттерде кылмыш ишинин белгилери болбосо	Жаран	Жазапул 2 миңден 4 миң руб.	18.9-берененин 4-бөлүгү, РФнын Административдик укук бузуулар кодексинин 18.1-беренесине эскертүү
	Кызматтагы адам	Жазапул 40 миңден 50 миң руб.	
	Юридикалык тарап	Жазапул 400 миңден 500 миң руб.	
	Жеке ишкер		

<i>Бузуулар</i>	<i>Жоопкерчиликке тартылган адам</i>	<i>Жоопкерчилик чаралары</i>	<i>Ченем</i>
Чакырылган чет өлкөлүк адамга анын Россияда жүргөн мезгилинде материалдык, медициналык жана турак жай менен камсыз кылуу боюнча чараларды көрбөө	Кызматтагы адам	Жазапул 40 миңден 50 миң руб.	18.9-беренесинин 5-бөлүгү, РФнын Административдик укук бузуулар кодексинин 18.1-беренесине эскертүү
	Юридикалык тарап	Жазапул 400 миңден 500 миң руб.	
	Жеке ишкер		
Россия Федерациясына кирүү үчүн документтерди даярдоодо чет өлкөлүк жарандын Россияда болушунун максаты жөнүндө атайылап жалган маалыматтарды берүү	Кызматтагы адам	Жазапул 45 миңден 50 миң руб.	18.9-беренесинин 6-бөлүгү, РФнын Административдик укук бузуулар кодексинин 18.1-беренесине эскертүү
	Юридикалык тарап	Жазапул 400 миңден 500 миң руб.	
	Жеке ишкер		

<i>Бузуулар</i>	<i>Жоопкерчиликке тартылган адам</i>	<i>Жоопкерчилик чаралары</i>	<i>Ченем</i>
Чет өлкөлүктү Россияда эмгек ишмердүүлүгүнө уруксат, патент жок болгон учурда тартуу, эгерде алар федералдык мыйзамга ылайык талап кылынса, же Россияда эмгек ишмердигине чет өлкөлүктү кесиби (ади-стиги, кызматы, эмгек ишмердигинин түрү) боюнча тартуу, эгерде эмгек ишмердүүлүгүнө уруксатта жана патентте көрсөтүлбүсө, же чет өлкөлүктү РФнын субъектисинен тышкары, тагыраак айтканда, иштөөгө уруксат, патент же убактылуу жашоого уруксат берилген аймактан тышкары, иштөөгө кызыктырса	Жаран	Жазапул 2 миңден 5 миң руб.	18.15-бе-ренесинин 1-бөлүгү, РФнын Ад-министративдик укук бузуулар кодексинин 18.1-бе-ренесине эскертүү
	Кызматтагы адам	Жазапул 25 миңден 50 миңруб.	
	Юридикалык тарап	Жазапул 250 миңден 800 миң руб. же иш-мердүүлүгүн административдик түрдө 14 күндөн 90 күнгө чейин токтотуу	
	Жеке ишкер	Жазапул 25 миңден 50 миңруб.	

<i>Бузуулар</i>	<i>Жоопкерчиликке тартылган адам</i>	<i>Жоопкерчилик чаралары</i>	<i>Ченем</i>
Россияда чет өлкөлүк жумушчуларды тартуу жана пайдалануу үчүн уруксаты жок иштөөгө чет өлкөлүк жаранды жалдоо, эгерде мындай уруксат федералдык мыйзамга ылайык талап кылынса	Жаран	Жазапул 2 миңден 5 тыс. руб.	18.15-бе-ренесинин 2-бөлүгү, РФнын Ад-министративдик укук бузуулар кодексинин 18.1-бе-ренесине эскертүү
	Кызматтагы адам	Жазапул 25 миңден 50 миң руб.	
	Юридикалык тарап	Жазапул 250 миңден 800 миң руб. же иш-мердүүлүгүн 14 күндөн 90 күнгө чейин административдик токтотуу	
	Жеке ишкер	Жазапул 25 миңден 50 миңруб.	

<i>Бузуулар</i>	<i>Жоопкерчиликке тартылган адам</i>	<i>Жоопкерчилик чаралары</i>	<i>Ченем</i>
Миграция жаатында федералдык мамлекеттик көзөмөлдөөнү (көзөмөл) жүзөгө ашырган федералдык аткаруу бийлигинин аймактык органына чет өлкөлүк жаран менен жумуш (кызмат көрсөтүү) боюнча келишимин же жарандык-укуктук келишимин түзүү же токтотуу (жокко чыгаруу) жөнүндө билдирүүнүн жол-жобосу же формасы бузулгандыгы тууралуу үч жумушчу күндөн ашпаган мөөнөттө билдирбөө, эгерде мындай билдирүү федералдык мыйзамга ылайык зарыл болсо	Жаран	Жазапул 2 миңден 5 миң руб.	18.15-беренесинин 3-бөлүгү, РФнын Административдик укук бузуулар кодексинин 18.1-беренесине эскертүү
	Кызматтагы адам	Жазапул 35 миңден 50 миң руб.	
	Юридикалык тарап	Жазапул 400 миңден 800 миң руб. же иш-мердүүлүгүн 14 күндөн 90 күнгө административдик токтотуу	
	Жеке ишкер		

<i>Бузуулар</i>	<i>Жоопкерчиликке тартылган адам</i>	<i>Жоопкерчилик чаралары</i>	<i>Ченем</i>
Россия Федерациясынын Административдик Укук бузуулар Кодексинин 18.15-беренесинин 1 - 3-бөлүктөрүндө каралган Москва, Санкт-Петербург, Москва же Ленинград облустарында жасалган бузуулар	Жаран	Жазапул 5 миңден 7 миң руб.	18.15-беренесинин 4-бөлүгү, РФнын Административдик укук бузуулар кодексинин 18.1-беренесине эскертүү
	Кызматтагы адам	Жазапул 35 миңден 70 миң руб.	
	Юридикалык тарап	Жазапул 400 миңден 1 млн руб. же иш-мердүүлүгүн 14 күндөн 90 күнгө чейин административдик токтотуу	
	Жеке ишкер		

<i>Бузуулар</i>	<i>Жоопкерчиликке тартылган адам</i>	<i>Жоопкерчилик чаралары</i>	<i>Ченем</i>
Миграция жаатында федералдык мамлекеттик контролду (көзөмөлдөөнү) жүзөгө ашыруучу федералдык аткаруу органынын же анын ыйгарым укуктуу аймактык органынын (көрсөтүлгөн федералдык орган тарабынан белгиленген тизмеге ылайык) чет өлкөлүк жогорку кесипкөй адиске эмгек акы (сый акы) төлөө боюнча милдеттенмелерди аткаруу жөнүндө билдирбөө же билдирүүнүн тартиби жана (же) формасы бузулгандыгы, эгерде мындай билдирүү же мындай маалыматты берүү федералдык мыйзамда каралса	Кызматтагы адам	Жазапул 35 миңден 70 миң руб.	18.15-беренесинин 5-бөлүгү, РФнын Административдик укук бузуулар кодексинин 18.1-беренесине эскертүү КоАП РФ
	Юридикалык тарап	Жазапул 400 миңден 1 млн руб.	
	Жеке ишкер		

<i>Бузуулар</i>	<i>Жоопкерчиликке тартылган адам</i>	<i>Жоопкерчилик чаралары</i>	<i>Ченем</i>
Соода жайларында (анын ичинде соода борборлорунда) иштөөгө чет өлкөлүктөрдү тартуу эрежелерин бузуу: - соода ишкердигин (анын ичинде соода борборун) башкарган жеке ишкердин же уюмдун (анын филиалынын, өкүлчүлүгүнүн) же көрсөтүлгөн уюмдун (анын филиалынын, өкүлчүлүгүнүн) кызмат адамынын, же башка уюмдун, же анын көрсөтмөсүндө соода объектисинин аймагында (соода комплексин кошо алганда), өндүрүш, кампа, соода, кеңсе, коммуналдык кызмат же башка жайлардын аймагында мыйзамсыз ишке тартылган чет элдик адамга иштөөгө жол берүү; - мындай иш-мердүүлүктү мыйзамсыз жүзөгө ашырган чет өлкөлүк жаранга, аны жүзөгө ашырууга уруксат берүү же аны жүзөгө ашыруунун башка түрүндө уруксат берүү	Кызматтагы адам	Жазапул 45 миңден 50 миң руб.	РФнын Административдик укук бузуулар кодексинин 18.16-беренесинин 1-бөлүгү
	Жеке ишкер	Жазапул 350 миңден 800 миң руб. же иш-мердүүлүгүн 14 күндөн 90 күнгө чейин административдик токтотуу	
	Юридикалык адам	Жазапул 450 миңден 800 миң руб. же иш-мердүүлүгүн 14 күндөн 90 күнгө чейин административдик токтотуу	

<i>Бузуулар</i>	<i>Жоопкерчиликке тартылган адам</i>	<i>Жоопкерчилик чаралары</i>	<i>Ченем</i>
Соода жайын башкарган жеке ишкер, уюм (анын филиалы, өкүлчүлүгү) соода жайын башкарган адам тарабынан (анын ичинде соода борбору), же көрсөтүлгөн уюмдун (анан филиалы, өкүлчүлүгү) кызмат адамы тарабынан соода уюмунун аймагындагы соода жайында (анын ичинде соода комплексинде), өндүрүш, кампа, соода, кеңсе, коммуналдык же башка жайларынын соода орунун чет өлкөлүк жумушчуларды тартууга жана пайдаланууга укугу жок, бирок алардын эмгегин пайдалып, же иштөөгө уруксаты, же патенти жок чет өлкөлүктөрдү пайдаланган башка уюмга, же жеке ишкерге берүү, эгерде мындай уруксат же патент	Кызматтагы адам	Жазапул 45 миңден 50 миң руб.	РФнын Административдик укук бузуулар кодексинин 18.16-беренесинин 2-бөлүгү
	Жеке ишкер	Жазапул 350 миңден 800 миң руб. же ишмердүүлүгүн 14 күндөн 90 күнгө чейин административдик токтотуу	
	Юридикалык тарап	Жазапул 450 миңден 800 миң руб. же ишмердүүлүгүн 14 күндөн 90 күнгө чейин административдик токтотуу	

<i>Бузуулар</i>	<i>Жоопкерчиликке тартылган адам</i>	<i>Жоопкерчилик чаралары</i>	<i>Ченем</i>
Россия Федерациясынын Административдик укук бузуулар Кодексинин 18.16-беренесинин 1, 2-бөлүктөрүндө каралган Москва, Санкт-Петербург, Москва же Ленинград облустарында жасалган бузуулар	Кызматтагы адам	Жазапул 45 миңден 70 миң руб.	18.16-беренесинин 3-бөлүгү, ст. РФнын Административдик укук бузуу кодексинин 18.1-беренесине эскертүү
	Юридикалык тарап	Жазапул 450 миңден 1 млн руб. же ишмердүүлүгүн 14 күндөн 90 күнгө чейин административдик токтотуу	
	Жеке ишкер		
Жумуш берүүчүнүн же тапшырыкчынын чет өлкөлүк жарандар тарабынан жумуштун (кызмат көрсөтүүлөрдү) айрым түрлөрүн жүзөгө ашыруу боюнча федералдык мыйзамда белгиленген чектөөлөрдү сактабоосу	Жаран	Жазапул 2 миңден 4 миң руб.	18.17-беренесинин 1-бөлүгү, РФнын Административдик укук бузуулар кодексинин 18.1-беренесине эскертүү
	Кызматтагы адам	Жазапул 45 миңден 50 миң руб.	
	Юридикалык тарап	Штраф от 800 тыс. до 1 млн руб. же ишмердүүлүгүн 14 күндөн 90 күнгө чейин административдик токтотуу	
	Жеке ишкер		

<i>Бузуулар</i>	<i>Жоопкерчиликке тартылган адам</i>	<i>Жоопкерчилик чаралары</i>	<i>Ченем</i>
Билим берүү уюму тарабынан миграция жаатында мамлекеттик текшерүүнү (көзөмөлдөөнү) жүзөгө ашыруучу федералдык аткаруу органынын аймактык органына чет өлкөлүк жаранга академиялык өргүүнүн берилүүсү, окуусун аяктоосу же токтотушу, чет өлкөлүк жарандын билим берүү уюмунан уруксатсыз кетиши тууралуу билдирүү тартиби жөнүндө билдирбөө же бузуу, эгерде мындай билдирүү федералдык мыйзамга ылайык талап кылынса	Кызматтагы адам	Жазапул 35 миңден 50 миң руб.	18.19-беренесинин 1-бөлүгү, РФнын Административдик укук бузуу кодексинин 18.1-беренесине эскертүү
	Юридикалык тарап	Жазапул 500 миңден 800 миң руб.	
	Жеке ишкер		

<i>Бузуулар</i>	<i>Жоопкерчиликке тартылган адам</i>	<i>Жоопкерчилик чаралары</i>	<i>Ченем</i>
Билим берүү уюму тарабынан билим берүү жаатындагы Россия Федерациясынын субъектисинин аткаруу бийлигине чет өлкөлүк жарандын билим берүү уюмуна келгендиги, ага академиялык өргүү берилгендиги, окууну аяктагандыгы же токтоткону, билим берүү жайынан чет өлкөлүктүн уруксатсыз кетиши жөнүндө билдирүү жол-жобосун билдирбегендиги же бузгандыгы, эгерде мындай билдирүү федералдык мыйзамга ылайык талап кылынса	Кызматтагы адам	Жазапул 35 миңден 50 миң руб.	18.19-беренесинин 2-бөлүгү, РФнын Административдик укук бузуу кодексинин 18.1-беренесине эскертүү
	Юридикалык тарап	Жазапул 500 миңден 800 миң руб.	
	Жеке ишкер		

<i>Бузуулар</i>	<i>Жоопкерчиликке тартылган адам</i>	<i>Жоопкерчилик чаралары</i>	<i>Ченем</i>
Билим берүү уюму тарабынан Россиянын Федералдык Коопсуздук Кызматынын аймактык органына чет өлкөлүктүн билим берүү уюмунан уруксатсыз чыгып кеткендиги жөнүндө билдирүү жол-жобосу жөнүндө билдирбөө же бузуу, эгерде мындай билдирүү федералдык мыйзамга ылайык	Кызматтагы адам	Жазапул 35 миңден 50 миң руб.	18.19-беренесинин 3-бөлүгү, РФнын Административдик укук бузуу кодексинин 18.1-беренесине эскертүү
	Юридикалык тарап	Жазапул 500 миңден 800 миң руб.	
	Жеке ишкер		
Миграциялык каттоонун жүрүшүндө чет элдик жөнүндө атайылап жалган маалыматтарды же жалган документтерди берүү, эгерде бул аракеттерде кылмыш ишинин белгилери болбосо	Жаран	Жазапул 2 миңден 5 миң руб.	19.27-беренесинин 2-бөлүгү, РФнын Административдик укук бузуу кодексинин 2.4-беренесине эскертүү
	Кызматтагы адам	Жазапул 35 миңден 50 миң руб.	
	Жеке ишкер	Жазапул 350 миңден 800 миң руб.	
	Юридикалык тарап		

Россия Федерациясынын Ички иштер министрлигинин миграция маселелери боюнча Башкы башкармалыгы:

Сайт: гувм.мвд.рф
Телефон: +7 495 667-02-99

Мамлекеттик эмгек инспекциясы:

Сайт: rostrud.gov.ru/inspections/
Тел: 8 800 707 88 41

Федералдык салык кызматы

Сайт: nalog.ru
Телефон: 8 800 222 22 22

Москва билим берүү сапаты борбору:

Сайт: mcko.ru
Телефон: +7 495 952-09-05

Москва улуттар үйү:

Сайт: mdn.ru
Телефон: +7 495 625-90-18

Россиянын Ички иштер министрлигинин Жеке коопсуздугунун Башкы башкармалыгы:

Москва ш., Садовая Спасская көчөсү, 1/2
Телефон: +7 495 667-07-30

Россия Федерациясынын Башкы прокуратурасы:

Сайт: genproc.gov.ru
Москва ш., Большая Дмитровка көч., 15а
Тел.: +7 495 987-56-56

Федералдык Коопсуздук Кызматы:

Москва ш., Большая Лубянка көчөсү, 1-үй
Сайт: fsb.ru

Россия Федерациясынын Тергөө комитети:

Сайт: sledcom.ru

Москва ш., 1-я Фрунзенская көч., 3а

Ишеним телефон: 8 800 100 12 60

Кабыл алуу бөлүмүнүн телефону: 8 (495) 986-77-10

Эгерде Сизде жасалган же күтүлүп жаткан террордук актылар жөнүндө маалымат болсо, анда Россиянын ФСБсына телефон аркылуу байланышыңыз:

8 495 224 22 22

8 800 224 22 22

Москвадагы негизги темир жол бекеттеринин тизмеси

БЕЛОРУСЬ БЕКЕТИ

Дареги: Тверская застава аянты, 7

(метро «Белорусская»)

Сайт: belorusky.dzvr.ru

Телефон: 8 800 775 00 00, +7 499 623-85-57

КИЕВ БЕКЕТИ

Дареги: Киев бекети аянты, 1

(метро «Киевская»)

Сайт: kievsky.dzvr.ru

Телефондор: 8 800 775 00 00, +7 499 623-63-39,

+7 499 623-65-62, +7 499 623-62-06

ЛЕНИНГРАД БЕКЕТИ

Дареги: Комсомольская площадь, 3

(метро «Комсомольская»)

Сайт: leningradsky.dzvr.ru

Телефондор: 8 800 775 00 00, +7 495 262-91-43,

+7 495 262-91-43, +7 495 262-98-76

ЯРОСЛАВЛЬ БЕКЕТИ

Дареги: Комсомольская площадь, 5

(метро «Комсомольская»)

Сайт: yaroslavsky.dzvr.ru

Телефондор: 8 800 775 00 00, +7 495 921-59-14,

+7 495 266-05-23

ПАВЕЛЕЦКИЙ БЕКЕТИ

Дареги: Павелецкая площадь, 1а

(метро Павелецкая)

Сайт: paveletsky.dzvr.ru

Телефондор: 8 800 775 00 00, +7 499 235-12-14,

+7 499 235-91-05

КАЗАНЬ БЕКЕТИ

Дареги: Комсомольская площадь, 2

(метро «Комсомольская»)

Сайт: kazansky.dzvr.ru

Телефондор: 8 800 775 00 00, +7 499 266-31-81,

+7 499 266-23-00, +7 499 264-65-56

КУРСК БЕКЕТИ

Дареги: Земляной Вал көч., 29 (метро «Курская»)

Сайт: kursky.dzvr.ru

Телефондор: 8 800 775 00 00, +7 499 266-54-70,

+7 499 266-52-43

Россия темир жолунун ишеним телефону:

8 800 775 00 00

Шаардык поезддердин маршруттарын rzd.ru сайтынан табууга болот

Москва шаарындагы автобекеттердин жана автобекеттердин ишеним телефону:

+7 (499) 940-08-43

Москва аэропортторунун байланыштары

ВНУКОВО АЭРОПОРТУ

Телефон: +7 (495) 937-55-55

Дареги: Москва ш., 1-я Рейсовая көчөсү, 12

Сайт: vnukovo.ru

ДОМОДЕДОВО АЭРОПОРТУ

Телефон: +7 (495) 933-66-66

Дареги: Москва обл., г.о. Домодедово, а/п Домодедово

Сайт: dme.ru

ШЕРЕМЕТЬЕВО АЭРОПОРТУ

Телефондор: +7 (495) 578-65-65, +7 (925) 100-65-65

Адрес: Московская обл., г.о. Химки, а/п Шереметьево

Сайт: svo.aero

Россия Федерациясындагы КМШ республикаларынын Элчиликтеринин жана Консулдуктарынын тизмеси

Азербайжан Республикасынын РФ Элчилиги:

Элчиликтин дареги: Москва ш., Леонтьевский пер., 16

Телефондор: +7 495 629-16-49, +7 495 629-43-32

E-mail: moscow@mission.mfa.gov.az,

embassy@azembassy.msk.ru, consulate@azembassy.msk.ru

Сайт: moscow.mfa.gov.az

Армения Республикасынын РФ Элчилиги:

Элчиликтин дареги: Москва ш., Армянский пер., 2

Телефондор: +7 495 624-12-69, +7 495 624-32-43

E-mail: incom@armem.ru

Сайт: russia.mfa.am/ru, armconsul.ru

Беларусь Республикасынын РФ Элчилиги:

Элчиликтин дареги: Москва ш., Маросейка көч., 17/6, 4-курулуш

Телефондор: +7 495 624-70-95, +7 495 777-66-44

E-mail: consular@embassybel.ru, mail@embassybel.ru

Сайт: embassybel.ru

Казакстан Республикасынын РФ Элчилиги:

Элчиликтин дареги: Москва ш., Чистопрудный бульвары, 3а

Телефондор: +7 495 627-18-09, +7 495 627-18-12,

+7 495 627-18-11, +7 495 627-17-06

E-mail: moscow@mfa.kz, consul@kazembassy.ru,

consul.moscow@mfa.kz

Сайт: kazembassy.ru

Кыргыз Республикасынын РФ Элчилиги:

Элчиликтин дареги: Москва ш., Большая Ордынка көч., 62, 2-курулуш

Телефондор: +7 499 237-48-82 , +7 495 237-46-01,

+7 499 238-33-04, +7 (499) 230-11-17

E-mail: info@kyrgyzembassy.ru , kgembassy.ru@mfa.gov.kg

Сайт: mfa.gov.kg/ru/dm

Молдова Республикасынын РФ Элчилиги:

Элчиликтин дареги: Москва ш., Кузнецкий Мост, 18

Телефондор: +7 495 790-75-46, +7 495 624-53-53

E-mail: moscova@mfa.gov.md , consul.moscova@mfa.md

Сайт: rusia.mfa.md

Тажикстан Республикасынын РФ Элчилиги:

Элчиликтин дареги: Москва ш., Гранатный пер., 13
Консулдуктун дареги: Москва ш., Скатертный переулок, 19
Телефондор: +7 495 690-38-46, +7 495 690-41-86,
+7 495 690-57-36, +7 495 690-02-70
E-mail: consulate@tajembassy.ru, tajembmoscow@mfa.tj
Сайт: tajembassy.ru

Түркмөнстандын РФ Элчилиги:

Элчиликтин дареги: Москва ш., Филипповский переулок, 22
Консулдуктун дареги: Москва ш., Малый Афанасьевский пер., 14/34, кур.1
Телефондор: +7 495 690-32-02, +7 495 690-32-58,
+7 495 690-32-02, +7 495 690-32-58
E-mail: consul@turkmenembassy.ru ,
office@turkmenembassy.ru
Сайт: russia.tmembassy.gov.tm/ru/contacts

Өзбекстан Республикасынын РФ Элчилиги:

Элчиликтин дареги: Москва ш., Погорельский пер., 12-үй, 1-к
Консулдуктун дареги: Москва ш., 2-й Казачий переулок, 2
Телефондор: +7 499 230-00-76, +7 499 238-36-20
E-mail: uzkorus@mail.ru, info@uzembassy.ru
Сайт: uzembassy.ru

Украинанын РФ Элчилиги:

Элчиликтин дареги: Москва ш., Леонтьевский пер.,18
Телефондор: +7 495 629-97-42, +7 495 629-19-88,
+7 495 629-72-97, +7 495 629-35-42
E-mail: gc_ru@mfa.gov.ua, gc_ru@list.ru, emb_ru@mfa.gov.ua
Сайт: russia.mfa.gov.ua/ru

Шашылыш кызматтарынын телефондорунун тизмеси:

911 — туристтин өмүрүнө, ден-соолугуна же мүлкүнө коркунуч келтирген ар кандай кырдаал үчүн универсалдуу телефон

+7 (495) 937-99-11 — Москва куткаруу кызматы – өзгөчө кырдаалдар учурунда

Сиз каалаган уюлдук оператордун SIM-картасынан шашылыш жардам кызматтарына чала турган номерлерди унутпашыңыз керек:

101 — Өрт өчүрүү кызматы – өрттүн же күйүүнүн белгилери табылганда

102 — Милиция – укук бузуулар учурларында

103 — Тез жардам – шашылыш түрдө доктурга жардамга кайрылыңыз

104 — Газ кызматы – эгерде Сиз газ жытын сезип калсаңыз

109 — Маалымдама – маалымат алуу же тактоо үчүн

112 — Мобилдик телефондон куткаруу кызматтарын чакыруу (диспетчер орус жана англис тилдеринде сүйлөйт)

www.росмигрант.рф
www.rosmigrant.ru
Ыкчам байланыш телефону
8 800 550 32 03

8 926 121 39 56

Росмигранттан WhatsApp чатына өтүү:

*Ислам маданият, илим жана билим берүүнү
колдоо Фонду тарабынан колдоого алынган*